

SAFT- za bezbedniju upotrebu Interneta među decom i omladinom

Internet nudi bezbrojne mogućnosti za pronalazak informacija, za igre na Internetu, za druženje i sticanje novih prijatelja. Ali, pored ovih korisnih sajtova za informacije i zabavu, ima i grubih sajtova o pomografiji, nasilju i rasističkim propagandama. Sve na mreži nije pogodno za decu. Možemo li stvoriti bezbedniji Internet? U tom slučaju, kako? Da li su potrebni filteri, pravila i ograničenja? Kako doživljavaju deca i omladina mogućnosti i nedostatke Interneta? Kako da se kao odrastao - roditelj, pedagog ili instruktor ponašamo prema navikama dece i omladine na mreži? Ovo su pitanja o kojima SAFT želi da pokrene dijalog i diskusiju.

SAFT-Safety Awareness, Facts and Tools – je evropski projekat za sigurniju upotrebu Interneta među decom i omladinom. Mi želimo povećati svest korišćenja Interneta i ukazati na rizike i prednosti Interneta kao i dati savet deci, omladini i roditeljima kao i pedagozima. To želimo postići, između ostalog, i ovom brošurom. Mi smo takođe uradili obuhvatnu studiju o navikama i doživljajima dece i omladine na Internetu, tako što smo postavili pitanja roditeljima, deci i omladini između 9 i 16 godina. Intervjuisali smo ukupno 8000 osoba u Švedskoj, Norveškoj, Danskoj, Islandu i Irlandu.

Medierådet-radi sa pitanjima oko uticaja sredine kao i o situaciji u kojoj se nalaze deca i omladina. U našem radu koristimo pokretni materijal, kao na primer film, TV, video, kompjuterske igre i Internet. Medierådet je komitet pri Švedskoj Vladi i učestvuje kao švedski partner u SAFT-u.

Želiš da saznaš više? Poseti SAFT-ov sajt na Internetu:
www.medieradet.se

Medierådet • Kancelarija Vlade • 103 33 Stockholm • 08-405 1000

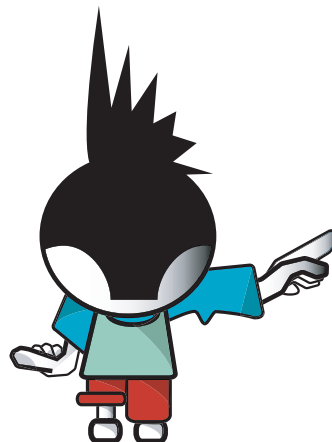
SAFT finansira EU-komisija za aktivnosti na Internetu. Ovaj vodič je sastavila radna grupa sa predstavnicima iz Aftonbladeta, Bitosa, Enira, IT-preduzeća, Lunarstorma, Microsoft & TeliaSonera, u saradnji sa SAFT-om.

Dakle, jedan kratak rezime:

1. Pođite sa vašim detetom na Internetu (mreži)
2. Pričaj sa svojim detetom o Internetu.
3. Podstaknite dobru etiku ponašanja
4. Dogovorite se oko upotrebe Interneta
5. Upozorite vaše dete da bude suzdržano sa ličnim podacima na Internetu.
6. Ne dozvolite vašem detetu da se samo sretne sa nepoznatim osobama sa kojima je stupilo u kontakt preko Interneta.
7. Pomozite Vašem detetu da shvati da informacije na Internetu mogu biti netačne.
8. Nemojte biti previše kritični zbog radoznalosti Vašeg deteta.
9. Prijavite informacije i događaje za koje Vi mislite da su zabranjene.
10. Tehnička rešenja bi mogla biti od pomoći pri rukovanju Internetom.

www.medieradet.se

Deset saveta roditeljima čija deca imaju pristup Internetu

S A F T
www.medieradet.se

Bosniska/Kroatiska/Serbiska

Deset saveta roditeljima čija deca imaju pristup Internetu

Internet je mesto za informaciju, druženje, zadovoljstvo i zabavu. Ovi saveti će Vama kao roditelju pomoći da što bolje savladate svakodnevne probleme sa kojima se suočavate.

Podsetite se da iako Vaše dete zna više od Vas o tehnici i krstarenju na Internetu, ipak ste Vi taj koji ima duže životno iskustvo, koji bolje poznaje norme i pravila, koji zna više o zabavnim temama i o opasnostima na Internetu.

1. POĐITE SA VAŠIM DETETOM NA INTERNET (MREŽU)

Dobro je i za Vaše dete i za Vas da zajedno otkrijete Internet. Pronađite zajedno zabavne i uzbudljive sajtove, prikladne za decu. Na taj način ćete steći poverenje vašeg deteta koje će vam i kasnije kad odraste ispričati svoje doživljaje sa Interneta.

2. PRIČAJTE SA SVOJIM DETETOM O INTERNETU.

Odrasli koriste Internet na poslu radi informisanja, bankarskih usluga ili da bi rezervisali neko putovanje. Deca koriste mrežu u sasvim druge svrhe. Pričajte sa Vašim detetom o Internetu, o njegovim omiljenim sajtovima i pitajte ga šta je njemu uzbudljivo i fascinantno. Odvojite povremeno nekoliko sati za Vaše dete. Nemojte strahovati i oslobodite se predrasuda.

3. PODSTAKNITE DOBRU ETIKU PONAŠANJA

Internet oslikava zajednicu sa sličnim informacijama i pravilima ponašanja. Lako je da anonimno probiju granice i pišu stvari koje nikada ne bi rekli oči u oči. Naučite Vaše dete da se odnosi prema drugima onako kako bi htelo da se drugi odnose prema njemu. Postoji više vrsta nemoralnog ponašanja koje se ogleda u izboru reči, oslovljavanju i tonu razgovora na mreži.

4. DOGOVORITE SE OKO UPOTREBE INTERNETA

Dogovorite se u okviru porodice o važećim pravilima. Koristite naše različite predloge i savete kao na primer:

- Kako postupati sa ličnim podacima (imenom i prezimenom, kućnom adresom, telefonskim brojem, E-poštom, itd)
 - Kako se odnositi prema drugima pri (četu, pisanju e –pošte, upotrebi ICQ/Messenger itd)
 - Koje vrste Internet stranica nisu pogodne za uzrast Vašeg deteta.
- Podstaknite razgovor o Internetu u školi Vašeg deteta. Naravno, bila bi velika prednost kada bi u razredu i u školi postojao zajednički pravilnik o upotrebi Interneta.

5. UPOZORITE VAŠE DETE DA BUDE SUZDRŽANO SA LIČNIM PODACIMA NA INTERNETU

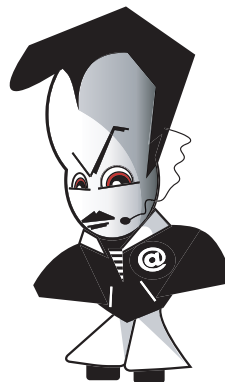
Mnogi sajtovi traže lične podatke za ulazak i korišćenje njihovog sajta. Podaci se traže kao mera bezbednosti i zbog pravilnog funkcionisanja sajta. Važno je da Vaše dete zna kako se lični podaci upotrebljavaju na mreži. Osnovno pravilo je da Vaše dete ne ostavi informacije o kućnoj adresi, o školi, telefonskom broju ili svoju fotografiju bez Vaše dozvole, o tome treba zajedno da odlučite.

6. NE DOZVOLITE VAŠEM DETETU DA SE SAMO SRETNE SA NEPOZNATIM OSOBAMA SA KOJIMA JE STUPILO U KONTAKT PREKO INTERNETA

Internet je dobro mesto za nova poznanstva i sticanje novih prijatelja. Da bi izbegli neprijatnosti ili čak opasne situacije, važno je da se Vaše dete ne sretne sa nepoznatim osobama samo, već samo u Vašem prisustvu ili u prisustvu starijih prijatelja u koje Vaše dete ima poverenja.

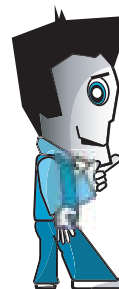
7. POMOŽITE VAŠEM DETETU DA SHVATI DA INFORMACIJE NA INTERNETU MOGU BITI NETAČNE.

Deca koriste mrežu za rešavanje raznih školskih zadataka, da bi naučili više i da bi došli do informacija za koje su zainteresovani. Informacija na mreži ima u ogromnom broju. Važno je da Vaše dete raspozna koja je prava informacija, a koja to nije. Razgovarajte sa Vašim detetom o izvoru informacija i pokažite mu kako da na više načina kontroliše izvor podataka.

8. NEMOJTE BITI PREVIŠE KRITIČNI ZBOG RADOZNALOSTI VAŠEG DETETA

Vaše će dete najverovatnije naići na sajtove koje i Vi i ono doživljavate kao neprijatne, neodmerene, kao na primer pornografija ili rasizam. Prirodno je da Vaše dete bude znatiželjno i poseti " zabranjene sajtove". Taj trenutak možete da iskoristite da o tome razgovarate i zajedno uspostavite pravila. Kako vaše dete raste tako se i njegova potreba za surfovanjem na mreži menja. Njegovo pravo na informisanje raste, a istovremeno se razvija i njegova sposobnost za samokritičko razmišljanje.

9. PRIJAVITE INFORMACIJE I DOGAĐAJE ZA KOJE VI MISLITE DA SU ZABRANJENE

Ako Vaše dete surfujući na mreži bude naišlo na materijal koji Vi smatrate neprihvatljivim, do Vas je da ocenite da li je nezakonito. Ako ocenite da je nezakonito, preporučujemo Vam da slučaj prijavite policiji. Takođe, ako nađete na podatke za koje smatrate ili koje doživljavate kao štetne ili nepogodne, trebalo bi da to prijavite Vašem Internet operateru ili nekome ko se bavi dečijim pitanjima na Internetu. Važno je da Vaše dete zna da Vi kao odrasla osoba želite da pomognete pri takvim situacijama.

Na SAFT-ovom sajtu, www.medieradet.se, naći ćete linkove policije, odseka za prijave vašeg operatora, kao i organe/organizacije koje se bave pitanjima deteta na Internetu.

10. TEHNIČKA REŠENJA BI MOGLA BITI OD POMOĆI PRI RUKOVANJU INTERNETOM

Ima načina da se dete kontroliše i da mu se stave ograničenja u korišćenju Interneta. Koristeći alate Vašeg navigatora, možete videti koje stranice Interneta su posećene, a koristeći filtere možete zabraniti (kontrolisati) pristup nekim stranicama Interneta. Ove metode imaju i svoje mane i mogu se zaobići. Budite svesni toga da se ovakva rešenja mogu shvatiti kao narušavanje dečijeg integriteta i mogu se odraziti na detetovo poverenje u Vas i poverljivost razgovora u vezi sa Internetom.

Na SAFT-ovoj stranici, www.medieradet.se možete pronaći nekoliko jednostavnih primera popularnih sajtova među decom, na primer, lične Web stranice kao i čet sajtove.

